

Verslag inwonerbijeenkomsten over gezonde lucht 12 en 19 maart 2024

- Na de enquête op DenkMee en de straatgesprekken gingen we met inwoners inhoudelijk in gesprek over luchtkwaliteit en mogelijke maatregelen om de luchtkwaliteit te verbeteren. In de DenkMee enquête hebben we gevraagd wie we voor dit gesprek uit mochten nodigen. Hiervan hebben uiteindelijk 24 inwoners zich aangemeld voor de denktank op de twee avonden.
- In dit verslag zullen we de feitelijke input die inwoners hebben opgeschreven weergeven. In de beleidsnota gebruiken we deze input om een afweging te maken tussen maatregelen (gezamenlijk met de input vanuit de DenkMee enquête en de straatgesprekken).

Verslag 12 maart - Doelen

De eerste avond had de volgende doelen:

- Kennis maken met alle deelnemers
- Informatie delen over de luchtkwaliteit en de ambities van de gemeente
- Met elkaar spreken over luchtkwaliteit aan de hand van verschillende thema tafels. De centrale vraag voor deze avond was: wat kunnen inwoners zelf doen op het onderwerp luchtkwaliteit?

Verslag 12 maart - Programma

- 19.00 uur Inloop en kennis maken
- 19.30 uur Interview met Gerard Hoek (onderzoeker luchtkwaliteit, Universiteit Utrecht), Eva Oosters (wethouder Milieu, Gemeente Utrecht) en Esther van Leeuwen (Provincie Utrecht, projecten waar inwoners zelf luchtkwaliteit meten).
- 20.10 uur Reactie publiek
- 20.15 uur Pauze (interactief vragen stellen)
- 20.30 uur In tafels uiteen om ideeën uit te wisselen. 1 centrale vraag per tafel. Inwoners plakken ideeën op een A0 poster en bespreken deze.
- 21.00 uur Selecteren van de beste ideeën
- 21.30 uur Afsluiting

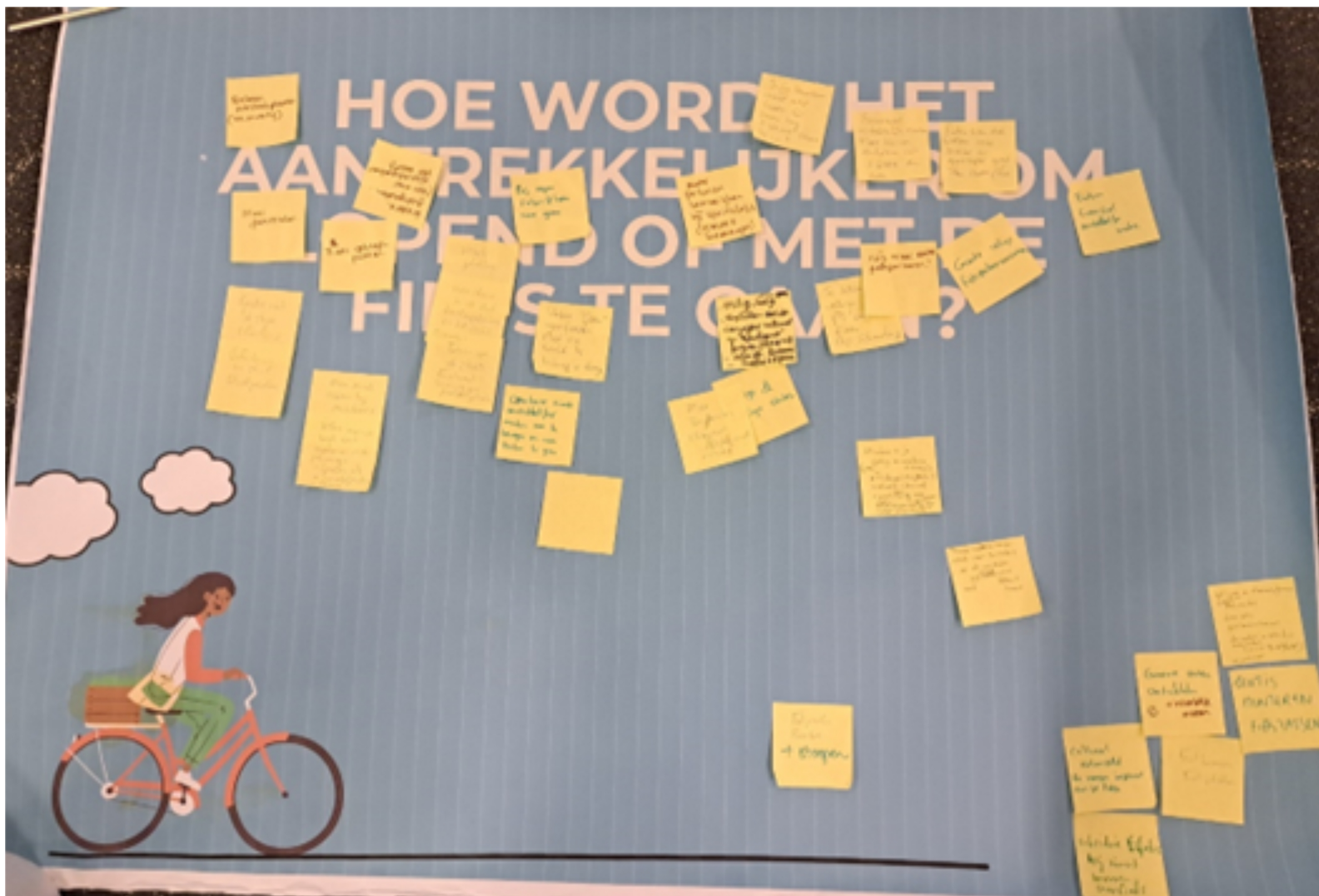
Verslag 12 maart - Uitkomsten

Vraag 1: Welke rol wil jij als inwoner bij het meten van luchtkwaliteit?

Geselecteerde ideeën:

1. Wijkaanpak: lokaal meten in buurt: wijkmetingen zeggen meer voor inwoners.
2. Resultaten metingen opnemen in wijkblaadjes.
3. Impact buitenlucht op de kwaliteit van de binnenlucht meten.
4. Beloningen voor goed stookgedrag.

Verslag 12 maart - Uitkomsten

Verslag 12 maart - Uitkomsten

Vraag 2: Hoe wordt het aantrekkelijker om lopend of met de fiets naar activiteiten te gaan?

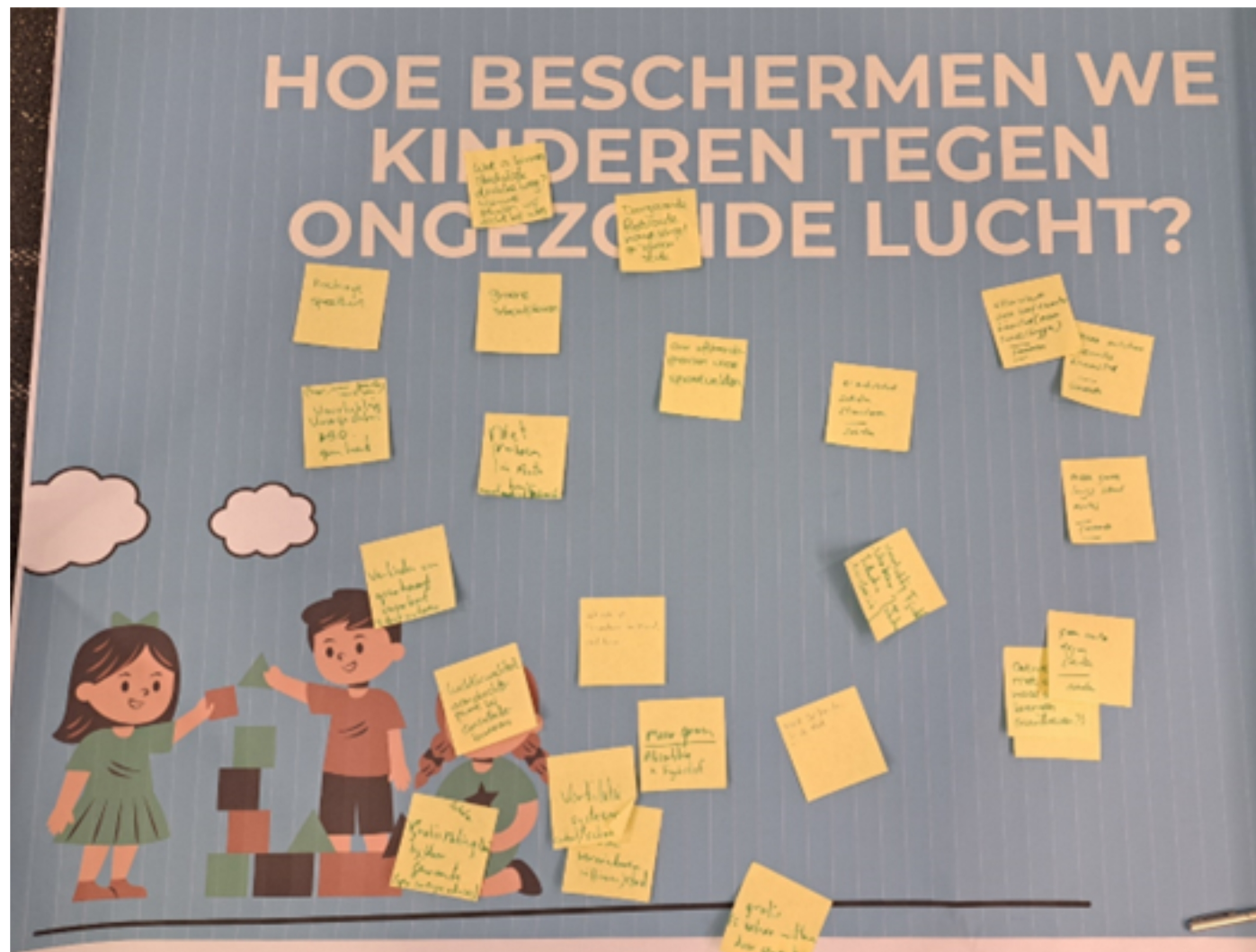
Geselecteerde ideeën voor inwoners zelf:

1. Cultureel rolmodel dat mensen inspireert om de auto te laten staan en te gaan fietsen
2. Groene routes ontwikkelen / markeren (groen = gezondere lucht)
3. Leuke routes (ook voor kinderen) bijvoorbeeld fruitbomen / fruitplukken onderwerp

Geselecteerde ideeën: Wat kan gemeente Utrecht doen?

1. Bredere fietspaden en stoepen
2. Snorfiets / brommer niet meer op benzine
3. Subsidie oplaadpunten e-fiets / snorfiets bij inritten
4. Overal 20-25 km zones, auto's naar PR's

Verslag 12 maart - Uitkomsten

Vraag 3: Hoe beschermen we kinderen tegen ongezonde lucht?

Geselecteerde ideeën:

1. Meet je schone school: competitie/campagne op en tussen scholen. Zo worden ouders gestimuleerd om hun kinderen niet meer met de auto weg te brengen. En kinderen krijgen meer inzicht in gezonde lucht, hoe je deze kan meten en wat er invloed op heeft.
2. Routes door de stad aangeven met groene paaltjes om schone routes (naar school bijvoorbeeld) accent te geven.
3. Hulp van de gemeente nodig: rondom scholen 30 km zone.

Verslag 12 maart - Uitkomsten

Vraag 4: Hoe kunnen we iedereen (voor- en tegenstanders van maatregelen) betrekken bij de opgave die we hebben om de lucht gezonder te maken?

Geselecteerde ideeën:

1. Maak de aanpak lokaal! Op buurniveau
2. Ken je bureu, ken elkaars verlangens
3. Sociale cohesie in buurten versterken zodat mensen makkelijker met elkaar in gesprek gaan over houtstook
4. Verken: wie zijn opinieleiders, wie brengt welk argument?
5. Minder "academie", meer verhalen vertellen op de emotie (bv. impact op kleine kinderen)
6. Feiten adverteren: bv Houtstook = 10x zoveel uitstoot als gas...
7. Uitdagingen: Gezonde luchtscore per buurt publiceren, challenge per buurt of wijk

Verslag 19 maart - Doelen

De tweede avond had de volgende doelen:

- Informatie delen over welke bronnen in de gemeente bijdragen aan ongezonde lucht.
- Met elkaar spreken over welke maatregelen de gemeente kan nemen of juist niet om de lucht gezonder te maken.
- Het opstellen van een lobbyboodschap op bronnen waar de gemeente niet direct invloed heeft.

Verslag 19 maart - Programma

- 19.00 uur Inloop en kennis maken
- 19.15 uur Uitleg: welke bronnen dragen in de gemeente Utrecht bij aan ongezonde lucht?
- 19.30 uur In vier tafels uiteen om mogelijke maatregelen te bespreken voor de bronnen houtstook en wegverkeer
- 20.35 uur Pauze
- 20.50 uur Uitkomsten presenteren
- 21.15 uur Wat is jouw lobbyboodschap voor de industrie, scheepvaart, bouw, provinciale en rijkswegen, landelijke houtstook
- 21.30 uur Afsluiting

Wegverkeer – Groep 1 (1/2)

Maatregel	Impact	Wat is je eerste indruk van de maatregel?	Alternatieven/ Varianten voor maatregelen die de voorkeur hebben	Factoren om de maatregel eerlijk en rechtvaardig te laten zijn	Timing: hoe snel/ langzaam invoeren	score 😊 😐 😞
1. ZE zone (uitstootvrij) voor personenauto's <i>* Varianten: binnen huidige milieuzone, hele gemeente of de Rijksring</i>	Meest effectief	<ul style="list-style-type: none">• Ingrijpend• Ingewikkeld. Op termijn wel haalbaar• Te heftig > oneerlijk• Noodzakelijk	<ul style="list-style-type: none">• Deelbakfietsen goedkoper maken• Parkeerkaart gratis elektrische auto• Gemeente rijksring of binnenstad maatregel afh. van luchtkwaliteit	<ul style="list-style-type: none">• Laadtarieven subsidiëren• Subsidies auto's• Deelauto's met kinderzitjes• Gratis uren voor deelauto• gemakkelijker voor particulieren om de elektrische auto op te laden bij het eigen adres (zonnepanelen!) door het toestaan van een kabel met afdekking over de stoep	<ul style="list-style-type: none">• 2040	
2. ZE zone voor bestel- en vrachtauto's <i>* Varianten: naar hele gemeente of Rijksring</i>	Midden effectief	<ul style="list-style-type: none">• Invoeren, maar subsidies voor kleine ondernemers• Doen! Dit zijn de veelrijders• Duur voor ondernemers met een kleine beurs	<ul style="list-style-type: none">• Focus op veelrijders bezorgdienst etc• Afhaalpunten meer stimuleren• Hubs & boten	<ul style="list-style-type: none">• Hulp kleine bedrijven nodig	<ul style="list-style-type: none">• 2030	
3. Autoluwe binnenstad (grenzen huidige milieuzone) <i>* Variant: autoluwe binnenstad voor bezoekers</i>	Midden effectief	<ul style="list-style-type: none">• Zeker doen!• Ja! Openbare ruimte is te kostbaar• Zalig• Goed wel P+R faciliteren	<ul style="list-style-type: none">• Treinen vanuit Leidsche Rijn véél vaker laten rijden• Zware auto's duurdere parkeervergunning	<ul style="list-style-type: none">• Ontheffing voor mensen die (voor werk) afhankelijk zijn van auto	<ul style="list-style-type: none">• 2030• 2025 bezoekers (Transferia)	

Wegverkeer – Groep 1 (2/2)

Maatregel	Impact	Wat is je eerste indruk van de maatregel?	Alternatieven/ Varianten voor maatregelen die de voorkeur hebben	Factoren om de maatregel eerlijk en rechtvaardig te laten zijn	Timing: hoe snel/ langzaam invoeren	score 😊 😐 😞
4. Vergroten milieuzone voor personenauto's <i>* Varianten: naar hele gemeente of Rijksring</i>	Midden effectief	<ul style="list-style-type: none">• Terecht• Oké maar met subsidies voor mensen die het nodig hebben• Oké mits hulp armere bewoners	<ul style="list-style-type: none">• 80 km/u met trajectcontrole op rijkswegen• Ring noord doorstroming verbeteren	<ul style="list-style-type: none">• Verbrandingsmotor parkeervergunning in binnenstad heel duur, gratis voor ZE• Hulp/subsidie voor mensen die dat nodig hebben	<ul style="list-style-type: none">• 2030	
5. Aanscherpen milieuzone personenauto's naar euro 6 <i>* Varianten: binnen huidige milieuzone, hele gemeente of de Rijksring</i>	Afhankelijk van de grootte hoe effectief	<ul style="list-style-type: none">• Ja schonere auto's zijn niet super duur• Prima• Nodig	<ul style="list-style-type: none">• Lagere snelheid minder optrekken en remmen• Groene golf• Ook benzine auto's aanpakken	<ul style="list-style-type: none">• Gratis OV (evt P+R voor weinig)• OV! Ook in buitenwijken• P&R combi ticket voor bezoekers	<ul style="list-style-type: none">• Rijksring 2030• gemeente 2040	
6. ZE zone (uitstootvrij) voor brom/en snorfietsen <i>* Varianten: binnen huidige milieuzone, hele gemeente of de Rijksring</i>	Afhankelijk van de grootte hoe effectief	<ul style="list-style-type: none">• Direct uitvoerbaar• Z.s.m.• Direct invoeren weg met die oude brommers• Direct invoeren	<ul style="list-style-type: none">• Fietsroutes veiliger. Paden breder!• Evt subsidie voor inleveren van bromfietsen	<ul style="list-style-type: none">• Subsidie om uit te faseren• Centrum only• Ov-aansluiting naar lokale lijnen• Groene golf voor fietsers op doorfiets route	<ul style="list-style-type: none">• 2026	

Wegverkeer – Groep 2 (1/2)

Maatregel	Impact	Wat is je eerste indruk van de maatregel?	Alternatieven/ Varianten voor maatregelen die de voorkeur hebben	Factoren om de maatregel eerlijk en rechtvaardig te laten zijn	Timing: hoe snel/ langzaam invoeren	score 😊 😐 😞
1. ZE zone (uitstootvrij) voor personenauto's <i>* Varianten: binnen huidige milieuzone, hele gemeente of de Rijksring</i>	Meest effectief	<ul style="list-style-type: none">Goed idee. Gemeente breed. Maar hoe vind je een oplossing voor praktische zaken bijv. hoe krijg je je spullen bij jouw huis of mee op vakantie als je geen elektrische auto hebt.Techniek moet veel verder zijn (goedkoper)Binnenstad zou wellicht kunnen op termijnTe ingrijpendPraktisch bijzaken: iemand slecht ter been of een verhuizing	<ul style="list-style-type: none">Enzo 6, 7, 8. ZE padSlimme verkeerslichten	<ul style="list-style-type: none">Duidelijke fasering. Comm.Punt op horizon	<ul style="list-style-type: none">Punt op horizon, maatregel 5 jaar van tevoren aankondigen.	😊+-
2. ZE zone voor bestel- en vrachtauto's <i>* Varianten: naar hele gemeente of Rijksring</i>	Midden effectief	<ul style="list-style-type: none">Hele gemeente	<ul style="list-style-type: none">Langzamer binnenstad in. 15	<ul style="list-style-type: none">Duidelijke communicatie 'Wat houdt dit voor mij in?' 'Hoe los ik dat praktisch op?'		😊++
3. Autoluwe binnenstad (grenzen huidige milieuzone) <i>* Variant: autoluwe binnenstad voor bezoekers</i>	Midden effectief	<ul style="list-style-type: none">DoenDoen! Yes!Auto's bewoners binnenstad krijgen labels -> zoals in Duitsland	<ul style="list-style-type: none">Voor: variant!Gemeente stimuleert deelauto's als 1^e stap uit binnenstad (daar is weinig parkeerruimte) met subsidie --> in milieuzone. Bied alternatief als gemeente	<ul style="list-style-type: none">Scherpere regels binnen stad als 1^e stap. Want binnenstad = compact		😊++

Wegverkeer – Groep 2 (2/2)

Maatregel	Impact	Wat is je eerste indruk van de maatregel?	Alternatieven/ Varianten voor maatregelen die de voorkeur hebben	Factoren om de maatregel eerlijk en rechtvaardig te laten zijn	Timing: hoe snel/ langzaam invoeren	score 😊 😐 😞
4. Vergroten milieuzone voor personenauto's <i>* Varianten: naar hele gemeente of Rijksring</i>	Midden effectief	<ul style="list-style-type: none">• Diesel prima. Misschien zelfs stickers zoals in Duitsland en Frankrijk• Stickers• Voor!• Lange voorbereidingstijd	<ul style="list-style-type: none">• Roadmap 2030		<ul style="list-style-type: none">• Heel langzaam	😊+-
5. Aanscherpen milieuzone personenauto's naar euro 6 <i>* Varianten: binnen huidige milieuzone, hele gemeente of de Rijksring</i>	Afhankelijk van de grootte hoe effectief	<ul style="list-style-type: none">• Doorgangs wegen max. 50• 30 km zone• Yes• Koppeling met luchtkwaliteit	<ul style="list-style-type: none">• Binnen huidige milieuzone• OV, deelfietsen bij P&R• Grote voorraad deelauto's. Je moe erop kunnen rekenen dat er een auto voor je zal zijn.	<ul style="list-style-type: none">• Overgangs regeling	<ul style="list-style-type: none">• Dilemma's voor verschillende doelgroepen uitdenken	😊+-
6. ZE zone (uitstootvrij) voor brom/en snorfietsen <i>* Varianten: binnen huidige milieuzone, hele gemeente of de Rijksring</i>	Afhankelijk van de grootte hoe effectief	<ul style="list-style-type: none">• Gemeentelijk beleid op brom/snorfietsen• Bezorging 2025 ZE!• Brom eruit!• Heel vervuilend. Doe er wat aan gemeente	<ul style="list-style-type: none">• --> Minder bromfietsen maakt fietsen aantrekkelijker	<ul style="list-style-type: none">• Stimuleren schone brommers• Pizza koeriers e.d.		😊++

Houtstook – Groep 1 (1/2)

Maatregel	Impact	Wat is je eerste indruk van de maatregel?	Alternatieven/ Varianten voor maatregelen die de voorkeur hebben	Factoren om de maatregel eerlijk en rechtvaardig te laten zijn	Timing: hoe snel/ langzaam invoeren	score 😊 😐 😞
<p>1. Uitbreiding bewustwordingscampagne (met twee houtstookloze zondagen in de winter)</p> <p><i>* Variant: vaker of minder vaak, of op een andere manier een ludieke actie</i></p>	Niet direct effectief, maar draagt via bewustwording bij	<ul style="list-style-type: none"> Logisch Elke maand houtstookloze zondag Samenwerken met partijen: aanhaken op longfonds collecteweek + samen met buurthuizen, scholen, huisartsen en ziekenhuizen Houtstook is duurder en inefficiënt dan energiekosten Iedereen heeft last van gezondheidsverlies 	<ul style="list-style-type: none"> Belonen goed gedrag subsidie eco-kachel Koppel resultaat terug TV met beeld van haardvuur + knetterend geluid zorgt voor de gezelligheid 	<ul style="list-style-type: none"> 19.000 kachels verdeeld over wijken 	<ul style="list-style-type: none"> Kan direct. Voorwaarde voor andere maatregelen. 	😊
2. Houtstook verbod bij windstil weer (tijdens een stookalert)	Minder effectief voor gemiddelde luchtkwaliteit, maar wel effectief voor mensen die direct hinder ervaren	<ul style="list-style-type: none"> Erg voor Verbod = lastig, meer inzetten op bewustwording, werkt dit niet? Dan naar verbod toewerken 	<ul style="list-style-type: none"> Eerder een alert dan een verbod. Bekendheid vergroten. Melder app om overlast zichtbaar te maken op de kaart (zoals melding van rattenoverlast) Fijnstof meten en zichtbaar maken voor inwoners 	<ul style="list-style-type: none"> Wie is afhankelijk van houtstook? Zij moeten geholpen worden Hoge energiekosten Verschil tussen afhankelijk van vs. Gezellig 	<ul style="list-style-type: none"> Inzetten op bewustwording Verbod kan later volgen als dit niet werkt. 	😊

Houtstook – Groep 1 (2/2)

Maatregel	Impact	Wat is je eerste indruk van de maatregel?	Alternatieven/ Varianten voor maatregelen die de voorkeur hebben	Factoren om de maatregel eerlijk en rechtvaardig te laten zijn	Timing: hoe snel/ langzaam invoeren	score 😊 😐 😞
3. Invoering vergunningplicht - Stoken alleen nog toegestaan met ecodesign toepassing	Ook effectief, maar nog steeds uitstoot	<ul style="list-style-type: none">• Beter bespreekbaar dan totaal verbod• Klinkt erg kostbaar voor gemeente: intensief beleid en uitvoering	<ul style="list-style-type: none">• Afspraken maken met installateurs• Bij nieuwbouw geen kachels toestaan	<ul style="list-style-type: none">• Rookvrije wijk waar inwoners kunnen gaan kiezen om daar te gaan wonen• Wijkaanpak• Koppeling met milieuzone	<ul style="list-style-type: none">• Niet handig als je daarna inzet op verbod	😊
4. Houtstook verbod binnen (open haarden, kachels) <i>*Variant: houtstookverbod tussen 21.00-9.00 uur</i>	Meest effectief	<ul style="list-style-type: none">• Veel weerstand• Voor mensen met astma zou het heel fijn zijn	<ul style="list-style-type: none">• Twijfel of variant vanaf 21.00 uur wel werkt. Dan kan je met astma nog steeds niet de staat op in de avond	<ul style="list-style-type: none">• 'iets' ter compensatie voor warmte, gezelligheid en energierekening	<ul style="list-style-type: none">• Als normen niet gehaald worden dit bespreekbaar maken. Nu nog niet.	😊

Houtstook – Groep 2 (1/2)

Maatregel	Impact	Wat is je eerste indruk van de maatregel?	Alternatieven/ Varianten voor maatregelen die de voorkeur hebben	Factoren om de maatregel eerlijk en rechtvaardig te laten zijn	Timing: hoe snel/ langzaam invoeren	score 😊 😐 😞
<p>1. Uitbreiding bewustwordingscampagne (met twee houtstookloze zondagen in de winter)</p> <p><i>* Variant: vaker of minder vaak, of op een andere manier een ludieke actie</i></p>	Niet direct effectief, maar draagt via bewustwording bij	<ul style="list-style-type: none">Het is een stap, maar ik verwacht geen duurzame gedragsveranderingNiet duur, ook niet heel effectief, beetje bewuszijnTwijfel of het werkt	<ul style="list-style-type: none">Koppelen aan winter straatborrel (gesprek tussen burens en verbinding creëren), met 'schone' warmte, tent, gluhwein, warme chocomelk en snertBrede campagne: 'houd eens rekening met elkaar'Informatie campagne meer vanuit de wijk sturen ipv van bovenaf/Utrecht breed	<ul style="list-style-type: none">Subsidie voor schone lucht straatfeest in de winterBewoners die overlast ervaren een hotel overnachting geven	<ul style="list-style-type: none">Gewoon doen! Met focus op het gesprek te starten	😊
<p>2. Houtstook verbod bij windstil weer (tijdens een stookalert)</p>	Minder effectief voor gemiddelde luchtkwaliteit, maar wel effectief voor mensen die direct hinder ervaren	<ul style="list-style-type: none">Geweldig! Doen! Hier doe je veel mensen een plezier mee.IngewikkeldEens, maar handhaving?	<ul style="list-style-type: none">App om burens alert te sturen (binnen 200 m)Houtstook verbod in winter	<ul style="list-style-type: none">Geen issue dit geldt en kan iedereen doen/ naleven en aan mee doenOp oude manier hout stoken is duur! Overstap aantrekkelijk (subsidie voor lage inkomens?)	<ul style="list-style-type: none">Eerst kleinschalig testen?Komend stookseizoen	😊

Houtstook – Groep 2 (2/2)

Maatregel	Impact	Wat is je eerste indruk van de maatregel?	Alternatieven/ Varianten voor maatregelen die de voorkeur hebben	Factoren om de maatregel eerlijk en rechtvaardig te laten zijn	Timing: hoe snel/ langzaam invoeren	score 😊 😐 😞
3. Invoering vergunningplicht - Stoken alleen nog toegestaan met ecodesign toepassing	Ook effectief, maar nog steeds uitstoot	<ul style="list-style-type: none">• Ecodesign vervuult nog steeds• Echt nodig• Eens, maar kost tijd	<ul style="list-style-type: none">• Vergunningplichtig maken:<ul style="list-style-type: none">○ retailverkoop van hout en pallets○ registratieplicht kachels en haarden○ alleen schone kachels met extra filter om alle fijnstof op te vangen• Innovatie prijsvraag (met subsidie): van houtstook naar schoonstook (ondernemers, afnemers) -> waterstof openhaard	<ul style="list-style-type: none">• Ludiek cadeau voor houtstokers: warme trui, pantoffels of sjaal• Terugkoopvergoeding tweedehands waarde vanuit gemeente	<ul style="list-style-type: none">• Meteen na raadsbesluit (gefaseerd: begin met nieuwe kachels, over 10 jaar bestaande kachels?)• Drie jaar of sneller• Binnen een jaar met een overgangsperiode van een paar jaar voor bestaande kachels	😊
4. Houtstook verbod binnen (open haarden, kachels) <i>*Variant: houtstookverbod tussen 21.00-9.00 uur</i>	Meest effectief	<ul style="list-style-type: none">• Dit moet, is enige echte oplossing• Vraagt nog wel veel meer bewustwording / maatschappelijke discussie voor je dit kunt doorvoeren• Klinkt extreem, maar is er een andere oplossing die echt werkt?• Handhaving?	<ul style="list-style-type: none">• Verbod in nieuwbouw op houtkachel• Prestatieafpraak. Geen houtstook meer in 2030? 2040?• Een houtstook verbod van 19.00 tot 7.00, zodat je 's avonds met het raam open kan slapen	<ul style="list-style-type: none">• Verbod in buurt via een convenant tussen bewoners (wtw-ventilaties)• Een park waar je hele jaar mag stoken	<ul style="list-style-type: none">• Aankondigen wtw installatie botst met houtstook. Op termijn een verbod (of een technologische fix waardoor uitstoot nul wordt)• Binnen 2-3 jaar. Invoering laten volgen op andere maatregelen	😊??

Verslag 19 maart - Lobbyboodschappen

Industrie:

- Kom zelf eens met oplossingen
- Bouw werktuigen aanpassen
- Innoveer ook voor de consument
- Schade in levensjaren verplicht zichtbaar maken in jaarplannen

Scheepvaart:

- Gebruik walstroom
- Milieuzone voor boten
- Tol heffen voor vieze boten

Verslag 19 maart - Lobbyboodschappen

Bouw:

- Zero emissie aggregaten
- Zero emissie bouwplaatsen

Provinciale en Rijkswegen:

- Ringwegen 80 km per uur
- Verbeteringen in het OV, meer bussen en treinen die vaker rijden *Leidsche Rijn als voorbeeld: 8x per uur belofte, nu 2x per uur
- OV/Deelfietsen bij P+R plekken

Verslag 19 maart - Lobbyboodschappen

Landbouw:

- Geen suggesties

Landelijke houtstook:

- Aan de branche: kom graag met zero emissie kachel voor de consument
- Aan installateurs: installeer alleen eco design kachels

Aanbeveling aan gemeente:

- Organiseer een zero emissie evenement!